

Europaparlamentsval, valundersökningen 2009

ME0111

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter.....	3
A.1	Ämnesområde.....	3
A.2	Statistikområde.....	3
A.3	SOS-klassificering.....	3
A.4	Statistikansvarig.....	3
A.5	Statistikproducent.....	3
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	4
A.9	EU-reglering	4
A.10	Syfte och historik.....	4
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	5
B	Kvalitetsdeklaration.....	6
B.0	Inledning	6
B.1	Innehåll	6
1.1	Statistiska målstorheter	6
1.1.1	Objekt och population.....	6
1.1.2	Variabler.....	6
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	7
1.1.5	Referenstider	7
1.2.	Fullständighet.....	7
B.2	Tillförlitlighet.....	7
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	7
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning.....	7
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	8
2.2.5	Bearbetning	8
2.2.6	Modellantaganden	8

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	8
<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid.....	8
3.3	Punktlighet	8
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	9
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	9
5.1	Spridningsformer.....	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation.....	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Uppl ynningstjänster	10

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Demokrati

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Allmänna val

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Jonas Olofsson
Telefon: 08-506 947 18
Telefax: 08-506 946 52
E-post: valstatistik@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Jonas Olofsson
Telefon: 08-506 947 18
Telefax: 08-506 946 52
E-post: valstatistik@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).. (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Enligt lagen om den officiella statistiken ska personuppgifter gallras när de inte längre behövs för sitt ändamål. Riksdagen eller Riksarkivet får dock föreskriva om undantag från denna skyldighet om det krävs av hänsyn till det nationella kulturarvet eller forskningens behov. SCB får gallra personuppgifter tillhörande valundersökningen när de inte längre behövs för sitt ändamål. SCB avser att avidentifiera materialet i slutet av år 2014. Data i avidentifierad form bibehålles tills vidare.

A.9 EU-reglering

Allmänna val, valundersökningen, berörs inte av några EU-direktiv.

A.10 Syfte och historik

Syftet är att producera statistik över väljarbeteenden vid valen till Europaparlamentet. Mer allmänt kan sägas att syftet är att allsidigt redovisa och ge en samlad bild av Europaparlamentsvalet som en dokumentation av ett viktigt inslag i den svenska demokratin. Det ska vara en dokumentation som är hållbar för den forskning och användning som kommer att efterfrågas under en lång framtid.

Valundersökningar (ibland även benämnda "valbeteendeundersökningarna") har i samarbete med Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg genomförts vid alla ordinarie riksdagsval sedan 1956. Även Europaparlamentsvalet sedan första valet 1995, liksom folkomröstningarna 1957, 1980, 1994 och 2003 ingår i mätserien.

A.11 Statistikanvändning

Huvudanvändare är de politiska partierna, organisationer, massmedia, den samhällsvetenskapliga forskningen och den politiskt intresserade allmänheten. Resultaten används för att belysa den demokratiska processen, det politiska livet och medborgarnas politiska engagemang.

Valstatistiken kommer för en lång framtid utgöra en grund och en tillbakablick på viktiga skeenden i svensk politik och demokrati. Valundersökningarnas långa tidsserier är nästintill unika i ett internationellt perspektiv.

A.12 Uppläggning och genomförande

SCB genomför valundersökningar i samband med Europaparlamentsval. Datainsamlingen genomförs i huvudsak genom besöksintervjuer. Valundersökningarna i samband med Europaparlamentsval är, till skillnad från valundersökningar i samband med riksdagsval, inte utformade som panelundersökningar, utan varje urvalsperson medverkar endast vid ett undersökningstillfälle. Europaparlamentsvalsundersökningarna är eftervalsundersökningar.

Urvalet vid 2009 års valundersökning i samband med Europaparlamentsvalet bestod av 2 682 personer (efter att övertäckning räknats bort).

A.13 Internationell rapportering

Det sker ingen internationell rapportering av undersökningens resultat. Den framtagna statistiken används dock av internationella organisationer och forskare i andra länder.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Europaparlamentsvalet 2014 är samma år som de allmänna valen till riksdag, landstings- och kommunfullmäktige. SCB kommer därför att se över om de båda valundersökningarna ska samordnas, och i så fall hur.

B Kvalitetsdeklaration

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se http://www.scb.se/Grupp/Metod/Dokument/QM_Kombinat.pdf

B.0 Inledning

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Populationen utgörs av röstberättigade svenska medborgare bosatta i Sverige i åldrarna upp till och med 80 år.

1.1.2 Variabler

För att minska intervjutiden hämtas uppgifter om personnummer, namn, adress, bostadsort och födelseort från SCB:s register över totalbefolkningen (RTB). Från SCB:s register över befolkningens utbildning hämtas uppgifter om avslutade utbildningar och från SCB:s inkomst- och taxeringsregister (IoT) hämtas inkomstuppgifter. Från röstlängderna hämtas uppgifter om valdeltagande.

Ett antal variabler som baseras på intervjusvar tas dessutom fram, exempelvis:

- Partiidentifikation
- Utbildningsnivå
- Kunskaper om politik
- Intresse för politik
- Åsikter i politiska sakfrågor

1.1.3 Statistiska mått

Olika statistiska mått används för att analysera väljarbeteenden, t.ex. antal, andel

(procent), summa/aggregat, differenser, variationskoefficienter, variationsbredd, korrelationskoefficienter (R^2 , Pearsons r , η^2) och index. Dessutom används olika former av regressionsanalys m.m.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Genom dessa undersökningar redovisas röstbeteendet i olika befolkningsgrupper, t.ex. efter kön, ålder, inkomst, utbildning, yrke, facklig tillhörighet m.m. Vidare redovisas en mängd uppgifter kring röstbeslutet för att belysa bakgrunden till väljarbeteenden, bl.a. redovisas partityten från föregående val.

1.1.5 Referenstider

Den primära referenstidpunkten är Europaparlamentsvalet den 7 juni 2009.

1.2. Fullständighet

Undersökningen ger en utförlig redovisning av väljarbeteenden i svenska val till Europaparlamentet bland svenska medborgare folkbokförda i Sverige. I undersökningspopulationen ingår inte personer 80 år och äldre, svenska medborgare bosatta utomlands samt EU-medborgare röstberättigade i Sverige. Det finns viss statistik över väljarbeteenden i andra EU-länder, men det finns inte undersökningar som motsvarar den svenska Valundersökningen i samtliga EU-länder.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Valundersökningen är grundad på uppgifter från ett urval av röstberättigade svenska medborgare i åldrarna 18–80 år boende i Sverige. Detta medför att de uppgifter som finns redovisad är behäftad med slumpfel.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Valundersökningarnas population består av röstberättigade svenska medborgare i åldrarna 18–80 år boende i Sverige. Urvalet vid 2009 års undersökning drogs från SCB:s befolkningsregister som ett obundet slumpmässigt urval (OSU) omfattande 2 682 personer (nettourval).

2.2.2 Ramtäckning

Ramtäckningen är mycket god.

2.2.3 Mätning

Data insamlas framför allt via besöksintervjuer, men förkortade och extremt

förkortade intervjuer genomförs även via telefon.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Bortfallet vid 2009 års undersökning uppgick till 33,0 procent, vilket kan delas upp i de personer som inte kunde nås (7,9 procent), de personer som vägrade ställa upp för intervju (22,5 procent) och de personer som var för sjuka för intervju eller motsvarande (2,5 procent).

Av de 1797 genomförda intervjuerna genomfördes 55 procent som fullständiga intervjuer, 23 procent som förkortade intervjuer och 21 procent som extremt förkortade intervjuer.

2.2.5 *Bearbetning*

Olika registeruppgifter har matchats på datamaterialet. Även uppgifter om valdeltagande vid allmänna valen 2006 och Europaparlamentsvalet 2009 har lagts på. Materialet har därefter analyserats med hjälp av olika statistiska metoder.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga modellantaganden görs.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

För varje procenttal har ett osäkerhetstal beräknats. Osäkerhetstalet är halva 95-procentiga konfidensintervallet för skattningen.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Undersökningen genomförs vart femte år, i samband med val till Europaparlamentet.

3.2 **Framställningstid**

Cirka 12 månader

3.3 **Punktlighet**

Statistiken publicerades den 22 juni 2010, i enlighet med gällande publiceringsplan.

B.4 **Jämförbarhet och sam användbarhet**

4.1 **Jämförbarhet över tiden**

Redovisning av väljarbeteende har gjorts på ungefär samma sätt sedan den första valundersökningen genomfördes år 1956. När det gäller Europaparlamentsval har valundersökningar genomförts sedan det första valet år 1995.

4.2 **Jämförbarhet mellan grupper**

Det har varit ambitionen att så långt det är möjligt hålla fast vid de definitioner och indelningar som görs vid valundersökningarna. Därför finns för de flesta mått långa tidsserier att tillgå. Naturligtvis kan internationella jämförelser försvåras pga. olikheter i politiska system, valsystem, regler om röstplikt etc.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

SCB genomför även valundersökningar i samband med val till riksdagen. SCB strävar efter att ta fram statistik som främjar samanvändbarhet inom individstatistiken generellt och inom valstatistiken i synnerhet.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Resultaten av 2009 års valundersökning publiceras i *Valet till Europaparlamentet 2009* (Sveriges officiella statistik, SOS). Publikationen finns tillgänglig i såväl tryckt som elektronisk form. Dessutom kommer under år 2010 eller 2011 en utförligare redovisning av valundersökningen att publiceras av Göteborgs universitet. Den publikationen kommer att ingå i SCB:s skriftserie.

Datamaterialet arkiveras i avidentifierad form hos Svensk Nationell Datatjänst (SND) i Göteborg. Materialet kan utlämnas till forskare, se nedan.

5.2 Presentation

Resultatpublikationerna består av text, tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

Datamaterialet arkiveras i avidentifierad form hos SND i Göteborg. I samband med arkiveringen görs även en dokumentation av materialet.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Datamaterialet arkiveras i avidentifierad form hos SND i Göteborg. Materialet kan utlämnas till forskare. Ansökan om utlämnande ställs till SND, se www.ssd.gu.se. Ansökan om utlämnande prövas av primärforskare och SCB.

5.5 Upplysningstjänster

Förfrågningar besvaras dels av de personer som direkt arbetar med valstatistiken på SCB valstatistik@scb.se, dels av upplysningstjänsten vid SCB 08-506 940 00.